

AKADEEMILINE PETTURLUS: HÄDAOHUD JA NENDE ENNETAMINE

Tiina Ann Kirss
Tartu Ülikool

Spikerdamine

Häma...ja õiget infot kah, et aga läbi saaksin (D-)

Viilimine rühmatööülesannetel

Plagiaat

Eneseplagiaat

Kirjatöö ostmine või tellimine kelleltki teiselt (või firmalt) ja selle esitamine oma nime all

Kraadiõppe avaldusel kirjutamisnäite võltsimine

AKADEEMILISE PETTURLUSE VORMID

- ▶ PETTURLUS EKSAMIL:
- ▶ Maha kirjutamine
- ▶ Spikerdamine
- ▶ Varasemate eksamiversioonide ringlemine
- ▶ KARISTUSED
- ▶ Eksamil läbi kukumine
- ▶ Kursusest läbi kukumine

KAS HÄDA AJAB HÄRJA KAEVU?

- ▶ Petturluse piirvorm
- ▶ Õpitud strateegia (kust?): tajub latti, oskab selle alt läbi pugeda: samas on tõenäoline, et tudeng pole kursust tõsiselt võtnud ja tuleb „mütsiga lööma“: D- peale teen ikka ära, vaja on punkte (tasuta õppeks järgmisel semestril)
- ▶ Lühivastustega/eksamiesseede aja peale kirjutamise
- ▶ Sunnib eksamihindajat nõudeid väga selgelt formuleerima...
- ▶ Ikka teeb nõutuks
- ▶ Lahendusi?: vana hea suuline eksam

HÄMA....JA JUST NII PALJU ASJALIKKU, ET
(POLE PIISAVAT PÕHJUST MIND LÄBI
KUKUTADA)

- ▶ Panus rühmatöösse on ebavõrdne, mõni ei tee mitte midagi; üks liige teeb terve töö ära
- ▶ Eriti probleemne olukord, kui „motiveerimise“ kaalutlusel kuulub hinne kõigile (lootes, et see distsiplineerib)
- ▶ Kaebus õppejõule ühe või enama rühmaliikme poolt: sellele peaks järgnema õppejõu kohtumine terve rühmaga
- ▶ Rühmatöö ülesande lõpul kohustuslik „tööriist“: enesehinnang enda panuse kohta ning rühmatöö efektiivsuse kohta

KAS SEE OLI SIIS „RÜHMATÖÖ“?

- ▶ **Plagiaat** on tõsine akadeemilise eetika rikkumine. Esiteks see eksib originaali autori õiguste vastu, kelle töö jääb tunnustamata. Teiseks on plagiaat töö lugeja petmine, kuna talle esitatakse töö, mille sisu ei kuulu autorile. Akadeemiliselt korrektne viitamine võimaldab lugejal jälgida uurimistöö käiku ning saadud tulemusi verifitseerida. (Tartu Ülikooli sotsiaalteaduskond)
- ▶ Tuvastamine: arvutiprogrammid nagu Urkund: tudeng peab allkirjastama nõusoleku tema kirjatööde programmi kaudu filtreerimiseks
- ▶ Karistused: kursusetöö läbikukutamine, kursusest läbi kukutamine, kraadist ilma jätmine

PLAGIAAT

- ▶ Tudeng annab sisse sama kirjatöö, mis kirjutatud mõne teise aine jaoks
- ▶ Häiresignaalid: teema on selline, mis ei sobi antud kursusega kokku
- ▶ Karistus: kursusetöö uuesti kirjutamine, kuid selles valdkonnas on praegu praktika voolavuses ehk muutumas

ENESEPLAGIAAT

- ▶ Üliõpilased (ja ka gümnaasiumi õpilased) vajavad selgeid juhtnööre ja praktikat viitamises („oma“ mõtete ja „võõraste“ mõtete lõimimiseks)
- ▶ Tänapäeva copy-paste hõlpsuse puhul saab stiili ebaühtlust kirjatöös diagnoosida; kui on tegemist nõrga kirjutaja (või üldse nõrga õpilasega), siis „liiga hea“ kirjutamisstiil äratav kahtlusi
- ▶ Eneseplagiaat on mõiste, mida tuleb kursuse alguses selgitada

MÄRKUSED PLAGIAADI ENNETAMISEKS

- ▶ Kasvav äri
- ▶ Kirjutajad on sageli hea akadeemilise tasemega ja teenivad sellega lisaraha (petturluse teine aste)
- ▶ Varem või hiljem jääb kirjutaja vahele...või ei jäägi?
- ▶ Varem või hiljem jääb järgmine teenuseostja vahele, sest sama töö läheb uuele ringile...

OSTETUD KIRJATÖÖD

- ▶ Hiljutised juhtumid kraadiõppe programmi avalduse nõuetava kirjatöö (writing sample) plagieerimine
- ▶ Karistus: taotleja elimineeriti võistlusel
- ▶ Abinõu: ka neid kirjatöid tuleb testida Urkundi või muu sarnase arvutiprogrammiga

VÕLTSITUD KRAADIÕPPE AVALDUS

- ▶ Kiirete tulemuste ja lihtsate tehetega ajastu
- ▶ Digiajastu tehnoloogia soodustab tekstivargust ja vähendab läbipaistvust
- ▶ Edukuse kuvand ja ebaterve võistlus
- ▶ „Mõõdetavad õpiväljundid“: harva kujuneb õppejõul koondmuljet üliõpilasest indiviidina, tema tugevustest ja nõrkustest
- ▶ Tajumus, et kõik on ostetav, ka haridus: „ma vaid kasutan abiteenust“
- ▶ Tajumus, et ka suur korruptsioon jääb karistamata, kõikelubatavus
- ▶ „Loll on see, kes vahele jääb“

PETTURLUSE JUURED: KOOLIKULTUURIS JA KULTUURIS LAIEMALT

- ▶ Kordamine on tarkuse ema: Selgitused akadeemilise eetika, petturluse loomuse ja selle tagajärgede kohta iga kursuse alguses ja
- ▶ Oskuste juurutamine ning omandamine: viitamine mitte ainult kui „protseduur“, vaid võime eraldada, samas ka lõimida oma ja võõrast mõtet. (vt õpik „Akadeemiline kirjutamine: oskused ja hädahoold“)
- ▶ Õpiväljundid: eksamid (valikvastustega, lühivastustega, jm), kodutööd, kirjatööd, kursuse esseed: kas mõned vormid on petturluse suhtes heidutavamad?
- ▶ Selged ja karmid meetmed tõendatud petturluse karistamiseks

PETTURLUSE ENNETAMINE